

«Про затвердження Положення про відділ дізнання МВС УРСР» від 17 березня 1977 р. [2, с. 175–177] та ін.

Важливе значення для покращення управління структурними підрозділами МВС мало створення у 1971–1972 рр. штабів у Міністерстві та в управліннях внутрішніх справ з метою вдосконалення аналітичної, планової та контрольної діяльності [5, с. 114].

Значна робота була проведена МВС УРСР задля заохочення працівників органів внутрішніх справ та громадян, які активно допомагали їм у роботі, до покращення своєї роботи, досягнення більшої ефективності. Так, для відзначення осіб, які досягли високих показників в оперативно-службовій та виробничо-господарській діяльності, показали зразкову культуру несення служби і виявили під час виконання службових обов'язків особисту ініціативу, самовідданість та сміливість, наказом МВС УРСР № 190 від 12 жовтня 1972 р. була започаткована Почесна грамота МВС УРСР [2, с. 144]. А для увіковічення пам'яті працівників органів, підрозділів, установ і навчальних закладів, які проявили героїзм, відвагу, мужність і загинули у боротьбі за волю і незалежність Батьківщини в роки Великої Вітчизняної Війни та при захисті інтересів держави і громадян від злочинних посягань у мирні дні, наказом МВС УРСР від 20 серпня 1975 р. була започаткована Книга вічної слави МВС УРСР [2, с. 168].

Підсумовуючи викладене, ми можемо зробити висновок про те, що у період 70-х рр. XX ст. йшов безперервний процес вдосконалення правового забезпечення організації та діяльності МВС УРСР, оптимізації структури міністерства та приведення її до вимог того часу. Також у цей період міністерство мало набагато ширшу систему та компетенцію ніж МВС України на сучасному етапі, адже до його складу, крім міліції та внутрішніх військ входили підрозділи пожежної охорони, виправно-трудова установи.

Список бібліографічних посилань

1. Історія міліції України у документах і матеріалах : у 3 т. Т. 3. / П. П. Михайленко, Я. Ю. Кондратьєв ; МВС України ; Нац. акад. внутр. справ України. Київ : Генеза, 2000. 616 с.
2. Архів МВС України. Ф. 46. Оп. 1. Спр. 691. Арк. 12–13.
3. Буран В. В., Чисніков В. М. Міністерство внутрішніх справ України // Юридична енциклопедія : в 6 т. Т. 3 / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ : Укр. енцикл., 2001. С. 712–714.
4. Архів МВС України. Ф. 4. Спр. 768. Арк. 4–7.
5. Міліція України: історичний нарис, портрети, події : наук.-попул. вид. / кол. авт.: Ю. О. Смирнов, П. П. Михайленко, О. Д. Святоцький, М. І. Ануфрієв ; за заг. ред. Ю. О. Смирнова. Київ : Ін Юре, 2002. 798 с.

Одержано 05.11.2017

УДК [351.74:004](091)(477)

Володимир Петрович КУБРАК,

старший викладач кафедри інформаційних технологій факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1205-5776>;

Володимир Михайлович СТРУКОВ,

завідувач кафедри інформаційних технологій факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4722-3159>

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ І РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ МВС УКРАЇНИ

Результативна та цілеспрямована боротьба з правопорушеннями неможлива без інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів і, перш за все, органів Національної поліції. Якщо держава своєчасно не використовує сучасні засоби і технології, то криміналітет, як правило, випереджає державу. Так, наприклад, у дев'яностих роках «...Когда лондонская полиция вела раскопки в архивах дедовскими методами, в колумбийском наркокартеле Кали анализ данных давно был поставлен на широкую ногу. В начале девяностых картель приобрёл мощную компьютерную систему IBM AS/400, стоившую в те времена полтора

миллиона долларов, и обзавёлся штатом сисадминов и программистов, разрабатывающих специализированный софт для data mining. Техника была нужна для того, чтобы прочесать краденые базы данных с рабочими и домашними телефонами сотрудников американских спецслужб и дипломатических работников в Колумбии, сопоставить их с полным списком всех телефонных звонков, которые совершаются в стране, и выявить потенциальных информаторов, подлежащих ликвидации. Об эффективности затеи можно судить по тому факту, что, когда эта история всплыла на свет, американское Управление по борьбе с наркотиками предпочло сохранить подробности произошедшего в секрете.» (<http://www.computerra.ru/86823/crime-bigdata/>).

У час стрімкої інформатизації усіх без винятку сфер суспільства від ефективності служб інформаційного забезпечення багато в чому залежить кінцевий результат будь-якої діяльності. Це і обумовило створення на базі 1 Спецвідділу, відділу статистики Штабу, обчислювального центру Оперативно-технічного управління, машинно-рахункового бюро ФПУ інформаційної служби МВС України – республіканського інформаційного центру при МВС України.

Наказом МВС СРСР від 17 травня 1971 року № 0322 була оголошена типова структура інформаційних центрів, наказом МВС СРСР від 2 грудня 1972 року № 0303 – штати республіканського інформаційного центру (РІЦ) при МВС УРСР. Першим начальником РІЦ був призначений інженер – майор внутрішньої служби Швець Микола Якович. До складу РІЦ входили підрозділи: оперативно-довідковий відділ, відділ оперативної інформації та розшуку, відділ статистики, обчислювальний центр, науково-дослідна лабораторія, архів, канцелярія.

Першими задачами, розробленими на базі ЕОМ «Мінськ-32», були: «Профілактика-розшук», «Статистика», «Розшук», «Зарплата».

Колектив РІЦ активно співпрацював з колективом Інституту кібернетики Академії наук України, який на той час очолював видатний науковець, академік Віктор Михайлович Глушков, який був призначений науковим керівником розробок РІЦ.

5 лютого 1974 року республіканський інформаційний центр при МВС УРСР був перейменований в Республіканський науково-дослідний інформаційний центр при МВС України.

Працівники інформаційної служби робили все для широкого впровадження автоматизованих обліків в систему органів внутрішніх справ. На протязі 1976-1980 р.р. було проведено 13 республіканських та кустових семінарів-нарад, на яких обговорювались питання підвищення ефективності автоматизованих систем. В рамках галузевих автоматизованих систем управління МВС України працювало більше 70 задач.

У 1988 році розпочався новий етап діяльності – підвищення рівня інформаційного забезпечення оперативно-розшукової діяльності ОВС. На посаду начальника РНІЦ прийшов генерал-майор міліції Іщенко Олександр Михайлович, який мав великий досвід практичної роботи в міліції. В першу чергу почали розробляти автоматизовані інформаційні системи для підрозділів карного розшуку, боротьби з економічною злочинністю, чергових частин та інших оперативних служб. Нові інформаційно-пошукові системи почали надавати практичну допомогу, стали невід'ємною частиною повсякденної роботи оперативних служб.

У 1990 році почалось оснащення ОВС персональною комп'ютерною технікою, що підвищило рівень комп'ютерної грамотності, наблизило інформацію до практичних працівників.

Стримкий розвиток кібернетики на початку 90-х років обумовив необхідність наближення науки до практичних підрозділів, створення актуальних банків даних ОВС. У зв'язку з цим у 1991 році на базі РНІЦ було створено Головне інформаційне бюро, а в областях – інформаційні бюро. Була створена єдина система електронної пошти, яка об'єднала понад 600 абонентів.

У 1997 році Бюро було реорганізовано в Управління оперативної інформації (УОІ), аналогічна реорганізація була проведена і в регіональних управліннях внутрішніх справ. У складі управлінь були створені чергові частини, які працювали в цілодобовому режимі. Розпочалась робота по створенню інтегрованих банків даних та міжвідомчих інформаційних систем. У 2008 році була затверджена Концепція розвитку системи інформаційного забезпечення ОВС України на 1998-2000 роки.

Починаючи з 2002 року у складі МВС України розпочав свою діяльність Департамент інформаційних технологій, який став правонаступником своїх попередників.

У 2001–2003 роках в ГУ МВС України в Луганській області під керівництвом Єрмоленка Віктора Михайловича була розроблена і впроваджена інформаційно-пошукова система АРМОР (автоматизоване робоче місце оперативного робітника), яка в подальшому була дороблена і

впроваджена в усіх обласних ГУ МВС і в МВС України як Інтегрована інформаційно-пошукова система ОВС України. Розробка цієї системи стала технологічною революцією в інформаційних службах ОВС України – переходом від локальних комп'ютерних систем до комп'ютерних мереж і розподіленої обробки даних.

У 2007 році в міських, районних, лінійних органах внутрішніх справ України були створені сектори інформаційних технологій.

У 2011 році Департамент інформаційних технологій реорганізований у Департамент інформаційно-аналітичного забезпечення.

На поточний момент в структурі МВС України функціонує Департамент інформаційних технологій (Директор Департаменту – В. А. Буржинський), в структурі Національної поліції України – Департамент інформаційно-аналітичної підтримки (Начальник Департаменту – підполковник поліції О. С. Клінг), в регіонах в складі ГУ НП в областях і в місті Києві – Управління інформаційно-аналітичної підтримки.

Одержано 10.11.2017

УДК 159.99

Олена Іванівна КУДЕРМІНА,

доктор психологічних наук, доцент,

завідувач кафедри юридичної психології

Національної академії внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ ЗМІ

Основними передумовами ефективної взаємодії поліцейських та представників ЗМІ, на наш погляд, є наступні:

1. Запровадження моніторингового вивчення оцінки населенням діяльності Національної поліції з метою аналізу очікуваних результатів та загального ставлення окремих, потенційно активних до масових заходів верств населення. Зазначене створює можливості до превентивних заходів інформаційного характеру задля зниження градусу суспільної напруги.

2. Аналіз суспільної думки громадян за матеріалами їхніх звернень до органів державної влади та підрозділів Національної поліції щодо причин і обставин конфліктних ситуацій з представниками окремих підрозділів, тому числі при проведенні масових заходів. Володіння статистичним матеріалом є беззаперечним аргументом в подальшому спілкуванні с представниками ЗМІ.

3. Створення можливостей для доступу представників засобів масової інформації до участі у спеціальних рейдах та комплексних операціях, які проводяться Національною поліцією. Безпосередня участь представників ЗМІ у цих заходів зумовлює виникнення ефектів «приєднання» та деперсоналізації поліцейських.

4. Оперативне стисле інформування про події на упередження виникнення чуток серед населення. Боротьба с чутками складніша, аніж створення тезисного повідомлення. Чутки – це соціально-психологічний феномен, результат групової творчості, при передачі від однієї особи до іншої первісна інформація «спрощується», втрачаються її незрозумілі чи не співзвучні уявленням автора фрагменти. Джерелом чуток є ситуації (предмети, об'єкти, явища), що стосуються чи прямо зачіпають інтереси багатьох осіб або ж викликають суспільний інтерес. За наявності певної невизначеності чи суперечливості у наданій інформації, кожен із авторів «заповнює прогалини» на власний розсуд, відповідно до свого життєвого досвіду, переконань, уподобань та установок.

Загальні рекомендації щодо спілкування працівника Національної поліції з представниками ЗМІ:

1. Спілкування з представниками ЗМІ – це не стихійний процес, його потрібно цілеспрямовано будувати та управляти ним. Це потребує від поліцейського, насамперед,